

Det 656 sider store Europæiske Vindatlas er et resultat af en omfattende undersøgelse af vindforholdene med særligt henblik på udnyttelsen af vindenergi i landene inden for EF. Undersøgelserne blev foretaget i et samarbejde mellem en række institutioner og meteorologiske institutter, hvor Forskningscenter Risø har været ansvarlig for projektkoordination, teoretisk arbejde, numerisk modellering, dataanalyse og rapportering. Den information, der er samlet i Det Europæiske Vindatlas viser, at der eksisterer store områder i Europa med gode muligheder for udstrakt anvendelse af vindenergiressourcerne. Hertil kommer, at de metoder, der er udviklet for atlasen til beregning af topografiens indflydelse på vinden, har dokumenteret, at der optræder en kraftig forøgelse i bakket og bjergigt terræn. Metoderne til beregning af topografiens indflydelse på vinden blev gjort almindeligt tilgængelige for fire år siden i form af et program, der kan anvendes på en almindelig PC. Dette program (WASP: Vind Atlas Analyse og Applikationsprogram) og vindatlasen danner tilsammen grundlaget for beregningen af vindressourcerne - inklusiv placering af vindmøller og vindparker - inden for EF-landene. Det store datamateriale i vindatlasen (vedlagt på diskette i ASCII-format) gør det særdeles velegnet til undervisningsbrug.

Birger Hansen

Changing landscapes: an ecological perspective. Eds.: Isaak S. Zonneveld, Richard T. T. Forman.

Springer, Berlin 1990. XIII, 286 s., ill. 24 cm. DEM 142.-.

Landskabsøkologi er et relativt nyt forskningsområde, hvis udøvere stadig føler behov for at dokumentere, at det er en videnskab med et veldefineret sæt af emner, teorier, metoder og grundantagelser - et paradigme. Og det er da også det indledende kapitels ærinde. Landskabsøkologiens arbejdsområde er en helhedsorienteret analyse af landskabet. Man har for længst passeret det tidligere deskriptive stadium, hvor hovedvægten blev lagt på strukturer i landskabet, og arbejder nu med at analysere processer i landskabssystemet, herunder stof- og energistrømme, og med at forstå de styrende faktorer bag landskabsændringerne. Angrebsvinklen er holistisk, og den går derfor på mange måder fint hånd i hånd med mange miljøprogrammernes understregning af, at miljø-

mæssige konsekvenser af menneskelige aktiviteter kræver en bred forståelses- og analyseramme. Bogen giver en fin status for landskabsøkologien i form af en række enkeltstående artikler af fremtrædende forskere inden for feltet. I fire hovedafsnit fokuseres på: a) Landskabsøkologiens historie i Europa og Nordamerika, b) strømme/transport i landskabet (energi, næringsstoffer, levende organismer), c) naturlige og humane processers betydning for landskabsændringer og d) landskabsplanlægning/management. Artiklerne strækker sig emnemæssigt fra det meget generelle til det meget specielle, men de er alle målrettede og velskrevne og kan på hver deres vis bidrage med inspiration til videre arbejde inden for området. Specielt inspirationen er nok bogens primære styrke, især fordi hver enkelt af de 14 bidrag er forsynet med en meget fyldestgørende og up-to-date referenceliste.

Anette Reenberg

World resources 1990-91: a report by The World Resources Institute, in collaboration with the United Nations Environment Programme and the United Nations Development Programme.

Oxford University Press, Oxford 1990. XIV, 383 s., ill. 28 cm. Pris ikke oplyst.

Intentionen med World Resources serien, hvori nærværende bog er den fjerde, er at levere præcis og let tilgængelig information om nogle af vor tids presserende problemer. Serien udgives af World Resource Institute i samarbejde med UNEP og UNDP, som har trukket på et bredt spektrum af eksperter til udfærdigelse af bogens forskellige afsnit. Bogen er en lidt usædvanlig blanding af statistiske oplysninger i tabelform og tekstafsnit. Den behandler udvalgte temaer som fx klimaforandringer, miljø og ressourcer i Latinamerika samt udviklingstendenser for en lang række forhold som befolkningsudvikling og sundhed, fødevarer og landbrug, urbanisering, naturbeskyttelse, den globale skovdækning, ferskvandsressourcer, energi, atmosfære etc. Emnerne dækker med andre ord meget bredt og dermed også til tider lidt overfladisk, og det betyder selvfølgelig også, at bogen ofte får mere karakter af appetitvækker end af den definitive kilde til det pågældende stofområde. Her hjælper forfatterne til de enkelte afsnit dog godt på vej med udførlige referencer og noter efter hvert kapitel. Ca. 100

sider af bogen er reserveret til statistiske tabeller, der med global dækning præsenterer de forhold, som bogen i øvrigt behandler. Oplysningerne er hentet fra mange forskellige og mere eller mindre tilgængelige kilder og giver derfor læseren et hurtigt, ajourført samlet overblik over de empiriske realiteter.

Anette Reenberg

Eskil Block & Tibor Hottovy: Future cities and information technology.

The national Swedish Institute for Building Research, Gävle 1988. 420 s., ill. 31 cm SEK 615.-.

Bogen tager udgangspunkt i de største og vigtigste byers udviklingstendenser for at give et signalement af en mulig fremtidsudvikling. Forfatterne understreger, at den er tiltænkt brede kredse - befolkningen og politikere. Desuden anføres det, at pladsen ikke tillader dokumentation. Herefter plukkes selektivt en række usammenhængende og mere eller mindre tilfældige emner ud: f.eks. kapitlet om byernes design, der også diskuterer computeranvendelse, robotter, mursten og kommunikation i én pærevælling. Figurerne er gnidrede og ofte af tvivlsom værdi. Sammenfattende må bogen betragtes som ligegyldig.

Hans Thor Andersen

An historical geography of England and Wales. Ed. by R. A. Dodgshon, R. A. Butlin. 2 ed.

Academic Press, London 1990. XXI, 589 s., ill. 25 cm. GBP 45.-.

Bogen holder, hvad titlen lover: En bred gennemgang af England & Wales' historiske geografi. Fremstillingen er struktureret efter "tragtprincippet": Jo tættere på nutiden, desto mere plads til stadig kortere tidsrum. Værket indledes med et kapitel vedr. landets indtræden i den europæiske kulturkreds omkring år 0 (indlemmet i romerriget) og et om saxernes og skandinavernes erobring af landet. Middelalderens udvikling beskrives i tre kapitler med emner som landbrugsudviklingen, byernes fremvækst, industrialiseringen, den regionale udvikling, udbygningen af infrastrukturen mm. Teksten er godt illustreret. Men to forhold kunne være bedre: Dels betyder tragtprincippet, at den nyere udvikling beskrives gennem hele tretten kapitler med hver sin forfatter; herved mistes beklage-